

sodobnike: Desanko Maksimović, Branka Čopića, Elo Peroci, Dušana Radovića, Slavka Janevskega, Arsen Diklića, Ferenc Fehera, Stevana Raičkovića in Danka Oblaka.

V rubriki Osvetljenja piše Georgi Arsovski o izdajateljski dejavnosti za otroke v Makedoniji v letih 1980 do 1984: *Domašaji pisaca za decu Makedonije*, o pomenu celotnega dela za otroke makedonskega pisca Jovana Strezovskega piše Muris Idrizović: *Pjesme i proza Jovana Strezovskog*, o *Sedefni ruži* in *Nebeski reki* Grozdane Olujić pa razmišlja v prispevku *Hladno je medju zvezdama* Aleksandar Jovanović.

V obeh zvezkih so na koncu še poročila o posameznih tujih revijah, ki obravnavajo mladinsko književnost.

Darka Tancer-Kajnih

RAZSTAVA MEDNARODNE KNJIŽNICE ZA MLADINO V MÜNCHNU (1985)

Internationale Jugendbibliothek v Münchnu vsako leto predstavi na razstavi izbor najboljših mladinskih knjig iz držav, ki bogatijo njen knjižni fond z darili. Čeprav razstava sama ne more biti celovit in popoln pregled najnovejših in najboljših mladinskih knjig, ker med darovanci ni vseh založb in vseh držav, kljub temu ponuja dober pregled današnjega stanja razvoja mladinske književnosti, ki je lažje razberljiv tudi zato, ker je izločen kič in šund, ki ga srečujemo na sejmi, kjer pogosto s količino zasenči kvaliteto.

Na lanski že 36. mednarodni razstavi mladinskih knjig (1985) je bilo predstavljenih 2.500 naslovov iz sedeminštirideset dežel. Največje število knjig je predstavila ZRN, ki je tudi sicer na tretjem mestu po izdaji

mladinskih del (za ZDA in SSSR). Kot domačinki ji je uspelo pripraviti pester izbor po vsebini in obliki, kjer si, tako kot večina knjigotrško razvitih dežel, prizadeva pridobiti kupca oziroma bralca s posredovanjem literarnega teksta v najrazličnejših oblikah, na plošči, kaseti, filmu, v stripu, dia seriji, kot igračo. Opazen je pojav antologij, ki svojo epsko, lirsko ali pragmatično vsebino namenjajo mladim različnih starosti, med njimi pa z vsebinsko in oblikovno mešanico vsega izstopajo antologije, ki so že bolj podobne revijam kot knjigam. Pozornost vzbujajo tudi knjige, ki jih vsebinsko in oblikovno v celoti ustvarijo otroci. Če so bile te knjige pred leti redkost, so danes praksa že večjega števila založb, ki tako spoznavajo interese mladih in tudi z njihovo pomočjo oblikujejo svoje založniške programe.

Ne samo pri produkciji ZRN, tudi pri drugih založniško razvitejših deželah opazimo tematske sklope, ki so vsebinsko vezani na aktualna vprašanja današnje družbene stvarnosti posameznih dežel ali celotnega sveta, s katerimi se srečujejo mladi. Poleg knjig, ki nudijo čisto estetsko in poetsko doživetje, obstajajo še druge s poudarjeno realistično, tudi kritično vsebino, ki naj bi v otrocih vzbudile kritičen odnos do okolja in družbe, samozavest in osamosvojitvev in jim pomagale premagovati tabuje — seksualnost, homoseksualnost, smrt. Ne samo domači avtorji, tudi prevodi dopolnjujejo tematske sklope mladinske literature, ki prikazujejo: družinsko in izvendružinsko socializacijo, identifikacijska iskanja, prijateljstvo, skupno življenje generacij, življenje socialnih skupin na obrobju družbe, manjšine, politično-socialno zvezo posameznih dogodkov, vojno in mir v preteklosti in prihodnosti, dekleta in žene, naravo in okolje, probleme energije, alterna-

tivno življenje. Česar ne srečamo v leposlovju, je na voljo v poučni knjigi, ki že najmlajšim ali njihovim staršem ponuja odgovore na vsa vprašanja, bodisi da gre za problem premagovanja uživosti ali za problematiko ugrabljanja otrok, ponuja jim življenje iz prve roke, kar pomeni, da naj otrok dejansko spozna gozd in ne le po predstavi, ki mu jo daje vonj razpršila, hkrati pa ga seznanjajo tudi s preživetjem v naravi.

Mednarodno leto mladih je dobilo svoj poudarek v knjigah, ki govorijo o miru, o največji želji vseh mladih, tistih, ki ne živijo, in tistih, ki živijo v miru. Ta želja se je izražala v vsebinah, ki govorijo o minulih in sedanjih vojnah, pri tem je največjo pozornost vzbudila slikanica Roberta Innocentija, ali o mirovnih gibanjih, v katere se vključujejo mladi; velik poudarek so dali tem knjigam v SSSR.

K razumevanju med narodi, kot pogoju za mirno sožitje, prispevajo knjige, ki prikazujejo ustvarjalnost malih narodov in manjšin ali njihovo življenje; teh je bilo tudi na tej razstavi presenetljivo veliko.

Sicer pa to ni bilo samo mednarodno leto miru, ampak tudi leto bratov Grimm, ki ga je z novimi izdajami obeležilo veliko založb. 1100-letnice smrti Metoda pa se je spomnila z izdajo stripa samo Krščanska sadašnjost iz Zagreba.

Zgodovinska tematika je področje, ki je v večini držav otrokom dokaj dobro predstavljeno, tudi z nacionalno zgodovinsko tematiko, v leposlovni ali poučni obliki. Franciji, ki vsa leta pri tem prednjači, se pridružujejo tudi druge dežele, ki skušajo s prikazovanjem dogodkov iz davne zgodovine otrokom zbuditi občutek nacionalne pripadnosti.

Vse to bogastvo vsebin, oblik, številčne in starostne dostopnosti naj-

bolje opazijo tisti, ki nimajo na voljo tako širokega izbora, pa bi ga potrebovali. Med njimi ni samo Jugoslavija, ki so jo — z izjemo slovenskih založb — založbe s knjigami slabo predstavile, ampak še mnogo drugih. Razveseljivo pa je, da si tudi manj razvite države in nacionalne manjšine različnih držav prizadevajo ohraniti in razvijati svojo lastno leposlovno in poučno knjigo za mladino.

Silva Novljan

NEMŠKA NAGRADA ZA MLADINSKO LITERATURO (1985)

Nemška nagrada za mladinsko književnost je edina literarna nagrada ministrstva ZRN, ki jo že od leta 1956 podeljujejo vsako leto. Podeli jo Ministrstvo za mladino, družino in zdravje za knjige živčavih avtorjev, ki so izšle kot originali ali kot nemški prevodi tujih mladinskih del. Na osnovi predlogov izbrane žirije, ki sestavi izbirno listo, izberejo najboljšo med slikanicami, med leposlovjem za otroke in mladino in med poučnimi knjigami.

Na svečani podelitvi v Augsburgu v novembru 1985 so bili nagrajeni: Ac Afee Annalena za slikanico *Mein Papi, nur mein! oder: Besucher, die zum Bleiben kamen* (Moj očka, samo moj! ali: Obisk, ki je ostal pri nas), ki jo je s surrealističnimi ilustracijami dopolnil Anthony Browne in poudaril psihološko občutljivost deklacije, katere ločeni oče skuša njuno življenje povezati s prijateljico, ki ima enako starega sina.

Roald Dahl je prejel nagrado za knjigo: *Sophiechen und der Riese* (Sofijica in velikan), ki s humorno napisano zgodbo dopoveduje otro-